

Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

[Odpis pisma informującego o aresztowaniach robotników polskich na obszarze Śląska Cieszyńskiego kontrolowanego przez administrację czeską oraz o tajnym okólniku przewodniczącego czeskiej komisji plebiscytowej Schramka]

Liczba stron oryginału

2

Liczba plików skanów

3

Liczba plików publikacji

3

Sygnatura/numer zespołu

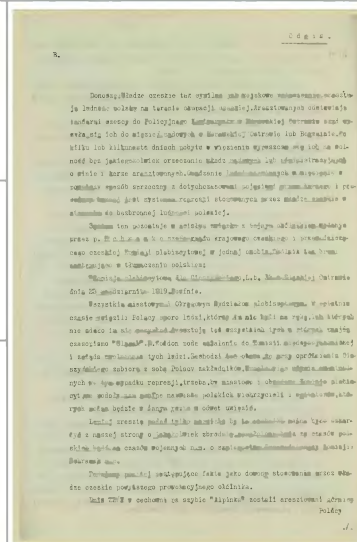
TR 015.132

Data wydania oryginału

1919

Projekt/Sponsor digitalizacji

Dofinansowano ze środków WPR Kultura+

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

**NARODOWY
INSTYTUT
AUDIOWIZUALNY**

KULTURA+

B.

Donoszę: Władze czeskie tak cywilne jak wojskowe ustawicznie aresztują ludność polską na terenie okupacji czeskiej. Aresztowanych odstawiają żandarmi czescy do Policyjnego Komisaryatu w Morawskiej Ostrawie skąd wysyła się ich do więzień sądowych w Morawskiej Ostrawie lub Boguminie. Po kilku lub kilkunastu dniach pobytu w więzieniu wypuszcza się ich na wolność bez jakiegokolwiek orzeczenia władz sądowych lub administracyjnych o winie i karze aresztowanych. Osadzanie ludzi niewinnych w więzieniu w powyższy sposób sprzeczny z dotychczasowymi pojęciami prawa karnego i procedury karnej jest systemem represji stosowanych przez władze czeskie w stosunku do bezbronnej ludności polskiej.

System ten pozostaje w ścisłym związku z tajnym okólnikiem wydanym przez p. S c h r a m k a szefa rządu krajowego czeskiego i przewodniczącego czeskiej Komisji plebiscytowej w jednej osobie. Okólnik ten brzmi następująco w tłumaczeniu polskim:

"Komisja plebiscytowa dla Cieszyńskiego, L.b. 32 w Śląskiej Ostrawie dnia 23 października 1919. Poufnie.

Wszystkim miastowym i Okręgowym Wydziałom plebiscytowym. W ostatnim czasie uwięzili Polacy sporo ludzi, którzy im nie byli na rękę, lub których nie udało im się pozyskać. Aresztują też wszystkich tych u których znajdują czasopismo "Ślązak". P. Koźdon poda zażalenie do Komisji międzysojuszniczej i zażąda uwolnienia tych ludzi. Zachodzi też obawa, że przy opróżnianiu Cieszyńskiego zabiorą z sobą Polacy zakładników. W celu więc użycia ewentualnych w tym wypadku represji, trzeba, by miastowe i obwodowe Komisje plebiscytowe podały nam poufne nazwiska polskich wichrzycieli i agitatorów, których można będzie w danym razie w odwet uwięzić.

Lepiej zresztą podać tylko nazwiska by te osobniki można było oskarżyć z naszej strony o jakąkolwiek zbrodnię, popełnioną bądź za czasów polskich bądź za czasów wojennych n.p. o szpiegostwo Przewodniczący Komisji: Schramek m.p.

Podajemy poniżej następujące fakty jako dowody stosowania przez władze czeskie powyższego prowokacyjnego okólnika.

Dnia 22/X w cechowni na szybie "Alpinka" zostali aresztowani górnicy Polacy

Adam S z e r u d a i Rudolf P o p p e k .Aresztował ich kadet wojsk czeskich.Osadzono ich w więzieniu w Morawskiej Ostrawie następnie w Boguminie skąd ich w dniu 27/X wypuszczono na wolność:

Dnia 27/X na szybie "Eleonora" w Dąbrowej aresztowali żandarmi czescy górnika Opuszyńskiego Karola,rewizora miejscowego związku górników polskich Znajduje się w więzieniu w Morawskiej Ostrawie.

Dnia 28/X zostali aresztowani w Orłowej Józef Pytlik,kasjer miejscowego Związku górników,Rakoczy Józef,Franciszek Burdzik i N.Hanus.Odesłano ich do Komisaryatu policyjnego w Morawskiej Ostrawie.

Przy aresztowaniu Rakoczego Józefa wyraził się czeski agent do żandar-mów czeskich iż trzeba będzie osądzić w więzieniu wszystkich funkcjonarju-szy polskich stowarzyszeń i wpływowszych Polaków,a potem "wird es schon gehen".

Wedle ugody paryskiej z dnia 1 lutego 1919 r.został utrzymany stan sprawowania władzy administracyjnej na Śląsku z dnia 5 listopada 1918 r. Wedle tej ugody w powiecie frysztackim znajdującym się obecnie w znacznej części pod okupacją czeską,miały pozostać Wydziały gminne w rękach polskich z wyjątkiem 6 gmin w których rządy sprawowali Czesi.Wbrew tej ugodzie wła-dze czeskie rozwiązały Wydziały gminne w Zabłociu,Rychwałdzie,Porębie a obecnie przystępują do rozwiązania Wydziału gminnego w Dąbrowie.Rozwiąza-nie Wydziałów gminnych polskich a wprowadzenie czeskich jest aktem wyłącz-nie natury politycznej.W ten sposób chcą Czesi w powyższych przemysłowych gminach polskich ująć w swe ręce Wydział gminny i stworzyć dla siebie z niego aparat plebiscytowy.

Postępowanie władz czeskich jest bezprawnem nie tylko z punktu widze-nia ugody paryskiej lecz również z punktu widzenia Konwencji hagskiej we-dle której okupant niema prawa stosowania podobnych zarządzeń.

Dodaje,że Urzędy pocztowe nie przepuszczają zupełnie pism polskich aczkolwiek Urzędy pocztowe polskie pisma czeskie expedyują.

Gdy się doda jeszcze iż ludność polska jest ustawicznie dniem i nocą trapiąca rewizjami i najrozmaitszemi szykanami,że władze czeskie aresztują nawet ludzi wyposażonych w dokumenty podróży przez Komisję międzysojuszni-czą w Cieszynie/Dr.Michalik z Cieszyna/to zrozumiałem się wyda,wrzenie u-mysłów wśród ludności polskiej na czeskim terenie okupacyjnym.Sytuacja tak napięta,iż górnicy zamierzają odpowiedzieć strajkiem w kopalniach na czeskie prowokacje i bezprawia.

Proszę o poczynienie w drodze dyplomatycznej energicznych a stanowczych kroków i odpowiednich przedstawień rządu czeskiego.